

Zavalovila je reka gorja. Toliko let čakanja — in zdaj: Bili smo otroci. Pokazala je na svoje lase, Hotela mu je očitati, govoriti o svojem strahu pred prihodnostjo — pa kaj bi mu govorila, njemu, ki ima, ki mora imeti srce samo za svojo ženo. Mrzlo se je naklonila: „Oprostite, da Vas zadržujem . . .“

Kako je prebila tisti dan? Sam Bog ve. Zvečer je bila predstava na čast gostom. Nevenko je bilo strah svoje samotne sobe, nemir jo je vrgel v gledališče. Tja v peto vrsto parterja. Gledališče je bilo razprodano, občinstvo veselo, dasi zaspano in trudno. Nevenka je sedela, kakor da je odsotna. Res je blodila njena duša po Golovcu, poslušala je šumenje smrek: Kje je tvoj poročni venec, Nevenka? Kje je mladi kapitan? Jelušičkin pritajeni glas je sikal: Ni pravice za žensko . . . — Kar se strese. V tretji vrsti pred njo je črnolasa moška glava, k njej se nagiblje plavolasa ženska, med njima se vrtita dve nemirni otroški glavici, lasce kakor predivo, glasek kakor srebro. Milan in ona!

Bogato in okusno je oblečena Koperčanka, lepa je oblika njene glave, mirne in elegantne so njene kretnje. Res je dama ta kapitanka, pozna se ji, da se ni borila nikdar za srečo, ne za kruh, vse je bilo tu, vse ji je pripadlo, ko je prišla na svet. O, ti lepa! Dovolj oboževateljev si imela — zakaj si oropala mene mojega edinega zaklada? Ti seveda — ne, ti ne veš — sicer bi ne bil tako miren tvoj glas. A da veš — saj si njegova žena!

Besno se dvigne sovraštvo, ki je spalo v Nevenkinem srcu . . . Kakor da čuti v svoj hrbet uprte neprijazne poglede, se ozre mlada gospa, pogleda naravnost v Nevenko. Njene oči, modre, tihe spominčice, so vpraševale: Kaj je med nama, ti tuje, mrko dekletje? — Tako čiste so tiste oči, tako jasno seva z visokega čela, tako nežno in blago je lice Milanove žene, da povese Nevenka osramočena pogled, da se poleže vihar v njeni duši. Kako naj bi črtila to lepo, blago bitje, ki je Milanova sreča? Na odru je odrekel neusmiljen oče snubilcu svojo hčer. Tragedija tu —

tam. Milan je trpel, se nemirno premikal, kajti pogostoma se je ozirala njegova žena v Nevenko, junakinja na odru je prisegala, da ostane zvesta — do hladnega groba. Se spominjaš, kapitan? — Vstal je sredi dejanja. „Idiva!“ je velel ženi. Začudenje se je izrazilo na mirnem obrazu plavolaske. Vzela je manjšo

„PRAŠNÁ BRANA“ (SMODNIŠNICA) V PRAGI

deklico in opomnila malega dečka: „Zlatko!“ — Mimogrede se je strnilo njeno oko z Nevenkinim.

Tisti večer je sedela dolgo na klopi ob Ljubljani negibna ženska postava. Mimo nje je pobijal val vale, a ni odnašal velikega Nevenkinega gorja. Plamen se je dvignil iz pepela. Zdaj se vrnejo prečute in prejokane noči, dnevi prežiti, v obupnih fantazijah, ko bega duša od kraja do kraja, ko pribeži